Månadsrapport efter juni 2021

Kalmar kommun

Sammanfattning

Enligt Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen efter februari, juni och oktober. Rapporten ska vara kort och sammanfattande och ge en översiktlig beskrivning av det ekonomiska läget.

Månadsrapporten efter juni är årets tredje prognos och halva årets utfall finns som utgångspunkt för bedömningarna av prognosen för helåret. Flera poster i prognosen innehåller osäkerheter, delvis med koppling till den fortsatta utvecklingen av coronapandemin.

Prognosen för årets resultat är 164,8 mnkr, vilket är 126,0 mnkr högre än det budgeterade resultatet på 38,8 mnkr.

Prognosen för de samlade investeringarna är 622,8 mnkr, vilket är 37,2 mnkr lägre än de budgeterade 660,0 mnkr och innebär en genomförandegrad på cirka 94 procent.

Prognos driftredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår 2021	Budget helår 2021	Avvikelse
Kommunstyrelsen totalt	-712,0	-732,9	20,9
- varav kommunledningskontoret	-390,0	-395,8	5,8
- varav överförmyndarnämnden	-11,2	-11,2	0,0
- varav exploateringsverksamhet	27,7	13,3	14,4
- varav gymnasieverksamhet	-338,5	-339,2	0,7
Kommunens revisorer	-2,7	-2,7	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-52,9	-41,1	-11,8
Servicenämnden totalt	-236,2	-237,5	1,4
Kultur- och fritidsnämnden	-215,0	-210,6	-4,4
Utbildningsnämnden	-1 157,0	-1 158,0	1,0
Omsorgsnämnden	-769,0	-769,0	0,0
Socialnämnden	-879,1	-880,9	1,8
Södermöre kommundelsnämnd	-244,0	-243,0	-1,0
Summa nämnderna	**-4 267,9**	**-4 275,8**	**7,9**
Belopp i mnkr	**Prognos helår 2021**	**Budget helår 2021**	**Avvikelse**
Finansförvaltningen, del av	-57,6	-47,1	-10,4
Jämförelsestörande poster	18,3	0,0	18,3
Verksamhetens nettokostnader	-4 307,2	-4 322,9	15,7
Skatteintäkter totalt	4 435,4	4 327,8	107,6
- varav skatteintäkter	3 443,0	3 357,3	85,8
- varav generella statsbidrag och kommunal utjämning	992,4	970,6	21,8
Verksamhetens resultat	**128,2**	**4,9**	**123,3**
Finansiella poster	36,6	33,9	2,7
- varav finansiella intäkter	44,5	47,2	-2,7
- varav finansiella kostnader	-7,9	-13,3	5,4
Resultat efter finansiella poster	**164,8**	**38,8**	**126,0**
Extraordinära poster (netto)	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	**164,8**	**38,8**	**126,0**

Prognosförutsättningar

Coronapandemin har medfört förändrade förutsättningar för prognosframtagandet. Pandemin ger effekter på såväl de samlade intäkterna från skatter, utjämning och generella statsbidrag som för verksamheternas nettokostnader.

Nämnderna

Nämndernas samlade prognostiserade budgetavvikelse är ett överskott gentemot budget på 7,9 mnkr. Positiv budgetavvikelse i prognosen lämnas av kommunstyrelsen, servicenämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden. Omsorgsnämnden lämnar en prognos i enlighet med budget. Samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt Södermöre kommundelsnämnd redovisar negativa budgetavvikelser i helårsprognosen. De negativa budgetavvikelserna beror på ökade kostnader och minskade intäkter till följd av coronapandemin. Närmare orsaker redovisas under avsnittet Prognos för effekterna av coronapandemin nedan.

Rensat för effekterna av pandemin visar samtliga nämnder positiva prognoser eller ett bedömt utfall i enlighet med budget.

Finansförvaltning, övriga poster

Posten "Finansförvaltningen, övriga poster" innehåller främst pensionskostnaderna och de centrala anslagen för löneökningar och kompensationer för ökade hyror och kapitaltjänstkostnader.

Vid den årliga översynen av RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) i april beslutades om reviderade livslängdsantaganden för kommunsektorn. Konsekvensen av ett antagande om längre livslängd är stigande en stigande pensionsskuld och pensionsavsättning. Det innebär en ökad belastning på såväl resultatet med högre kostnader, som på de finansiella nyckeltalen såsom soliditeten då den totala pensionsförpliktelsen blir större.

De totala pensionskostnaderna väntas ge en negativ budgetavvikelse med 14,1 mnkr. Det utgår från den prognos som pensionsförvaltaren lämnade per den siste april och som beaktat de förändrade livslängdsantagandena i RIPS. Den kan jämföras med februariprognosen som indikerade en positiv budgetavvikelse på 1,9 mnkr, vilket byggde på den prognos som pensionsförvaltaren lämnade vid årsskiftet. Det är främst förändringen av pensionsavsättningen som förändrats och innebär en negativ budgetavvikelse med 12,4 mnkr.

Övriga centrala poster bedöms samlat få ett utfall som ger 3,7 mnkr högre kostnader än budgeterat. Den vid årsskiftet införda sänkningen av arbetsgivaravgifter för unga beräknas ge en positiv avvikelse med 3,8 mnkr. Anslagen för löneökningar har en negativ avvikelse med 6,4 mnkr då utfallen i avtal och förhandlingar blev högre än budgeterat. Anslagen för ökade hyror och kapitaltjänstkostnader samt avstämning av resursfördelningssystem bedöms ge en positiv avvikelse mot budget med 6,3 mnkr beroende på färre barn och elever än budgeterat.

Samlade intäkter från skatt, utjämning och generella statsbidrag

Utifrån SKRs senaste prognos om skatteunderlagets utveckling för 2021 blir den samlade intäkten från skatter, utjämning och generella statsbidrag 107,6 mnkr högre än budgeterat. Det beror främst på en under året successivt uppreviderad prognos för skatteunderlagstillväxten för åren 2021-2022. Utvecklingen under andra halvåret 2021 förväntas bli stark. En annan bidragande orsak är att antalet invånare i kommunen var fler

per den förste november föregående år än vad som budgeten utgick från baserat på den senaste befolkningsprognosen.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster utgörs i huvudsak av realisationsvinster på sålda anläggningstillgångar såsom fastigheter och fordon. Bedömningen är att reavinsterna kommer uppgå till cirka 18,3 mnkr. Främsta poster utgörs av Visiret med 6,2 mnkr och Ingelstorp med 5,2 mnkr.

Finansiella intäkter och kostnader

För de finansiella intäkterna och kostnaderna samlat är prognosen en positiv avvikelse med 2,7 mnkr. Intäkterna från borgensavgifter väntas bli 2,7 mnkr lägre än budget på grund av lägre upplåning. Räntekostnaderna väntas bli 5,4 mnkr lägre än budgeterat.

Total prognos

Den totala prognosen för årets resultat är 164,8 mnkr, vilket är 126,0 mnkr högre än det budgeterade resultatet på 38,8 mnkr och 4,7 mnkr lägre än föregående prognos efter april.

Ekonomiska effekter av coronapandemin

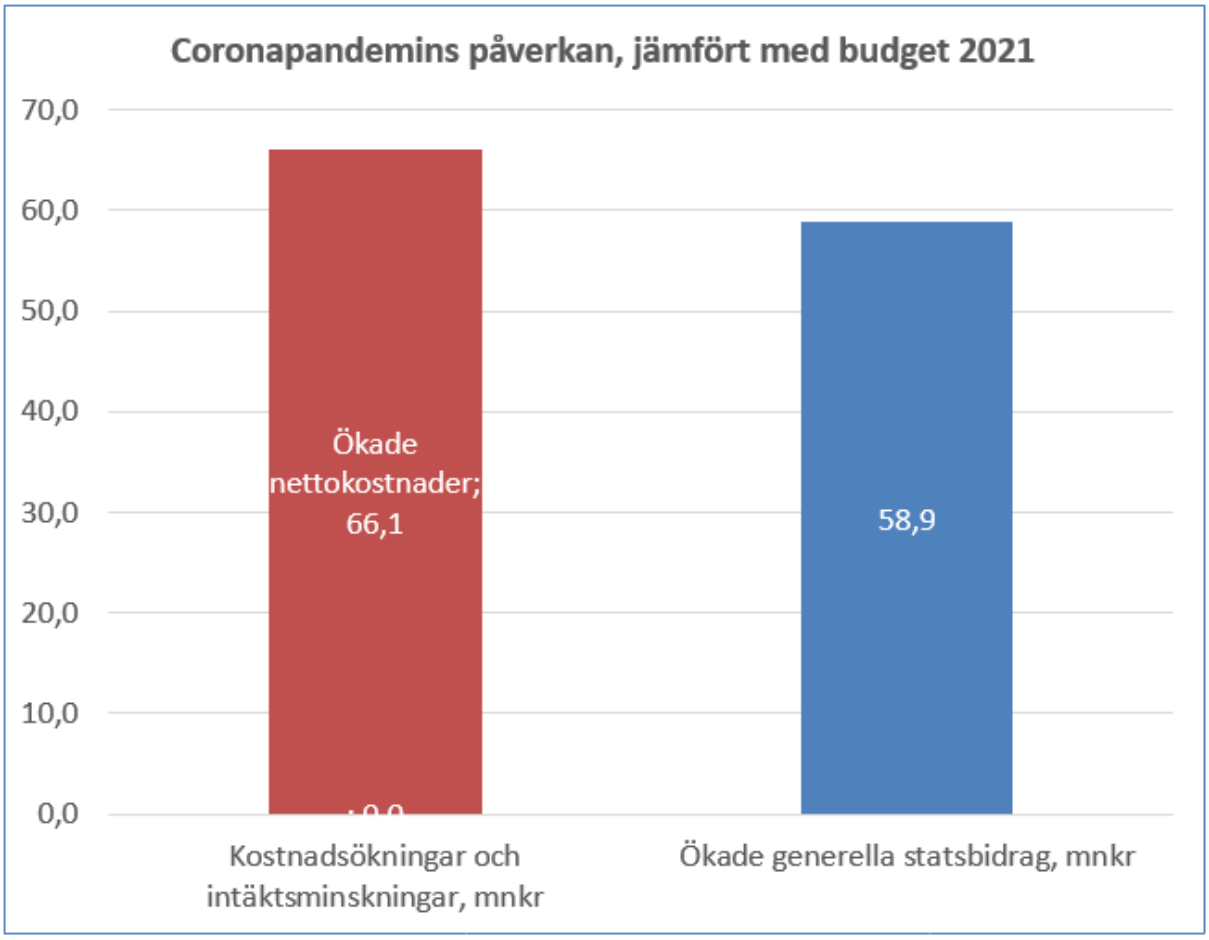

Coronapandemin påverkar kommunens ekonomi på flera sätt. Ännu är det svårt att överblicka de totala ekonomiska konsekvenserna, men det står fullt klart att såväl intäkter som kostnader påverkas i hög grad. Under 2020 minskade skatteintäkterna med 48,7 mnkr jämfört med budget, vilket i stor utsträckning berodde på konjunkturnedgången i

pandemins spår med ökande arbetslöshet, permitteringar och färre arbetade timmar i samhället. Nämndernas nettopåverkan bedömdes till -34,3 mnkr. Staten kompenserade kommunsektorn med kraftigt höjda generella statsbidrag som för Kalmars del uppgick till 130,3 mnkr. Den bedömt samlade resultateffekten av pandemin blev därmed ett plus på 47,3 mnkr.

Även under 2021 görs en bedömning av pandemins samlade ekonomiska effekter. Osäkerheten är stor och det finns inget övergripande scenario för den kommande utvecklingen under året att förhålla sig till. Varje nämnd och verksamhet har därför utgått från sina egna förutsättningar och de antaganden och planering man har i respektive verksamhet. Nämndernas samlade prognos är nettokostnader uppgående till 66,1 mnkr, vilka specificeras i nedanstående tabell.

För de samlade skatteintäkterna görs bedömningen att förändringen gentemot budget inte direkt kan härledas till coronapandemin. När budgeten för 2021 lades var samhället mitt i pandemin och dess effekter redan medtagna i konjunkturberäkningarna. Därmed sätts påverkan på skatteintäkterna till noll.

Nivån på de extra statsbidragen är lägre 2021 än under 2020 men utgör ändå betydande tillskott jämfört med de statsbidrag som var beslutade eller aviserade innan pandemins utbrott. De uppgår till 58,9 mnkr och då är avräknat de ökade statsbidrag som aviserades redan i januariöverenskommelsen. Då aviserades en ökning i jämn takt under mandatperioden vilket brukar uttolkas som 5 mdkr årligen varav 3,5 mdkr till kommunerna och resterande till regionerna. Under 2021 har hittills inte tillkommit några beslut om ytterligare generella statsbidrag än de som beslutades under 2020.

Nettopåverkan på resultatet i denna prognos är därmed negativ med 7,2 mnkr, att jämföra med en positiv prognos på 0,5 mnkr i prognosen efter april.

	Påverkan p.g.a. Covid-19	Budget-avvikelse totalt	Budget-avvikelse övrig
Kommunstyrelsen	5 600	20 886	15 286
Kommunens revisorer	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	-11 800	-11 800	0
Servicenämnden	-500	1 389	1 889
Kultur- och fritidsnämnden	-4 775	-4 408	367
Kultur- och fritidsnämnden, budgeterat	-2 500	0	0
Utbildningsnämnden	-6 200	1 020	7 220
Omsorgsnämnden	-37 629	0	37 629
Socialnämnden	-5 500	1 800	7 300
Södermöre kommundelsnämnd	-2 800	-1 000	1 800
Summa nämnderna	**-66 104**	**7 887**	**71 491**

Nedbrutet per nämnd framgår att störst nettopåverkan från pandemin finns i omsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Man kan vidare konstatera att ingen nämnd prognostiserar en negativ budgetavvikelse när effekterna av pandemin är avräknade.

- Kommunstyrelsen belastas i huvudsak av ökade kostnader till följd av satsningar såsom exempelvis gåvor till medarbetare och lunchersättningar till gymnasieelever samt lägre schablonintäkter för verksamhetsområde Arbete och välfärd från Migrationsverket. Dock innebär de samlade statliga ersättningarna för hälso- och sjukvårdskostnader samt sjuklönekostnader att nettopåverkan totalt sett är positiv.
- Omsorgsnämndens och Södermöre kommundelsnämnds ökade nettokostnader inom omsorgsverksamheten utgörs främst av personalkostnader, inköp av skyddsmateriel och lokalkostnader.
- Socialnämndens ökade nettokostnader utgörs främst av vikariekostnader och kostnader för smittskyddsutrustning samt lägre intäkter från tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen.
- Samhällsbyggnadsnämnden påverkas främst av minskade intäkter från parkeringsavgifter, men även upplåtelser av allmän plats och evenemang samt livsmedelstillsyn ger lägre intäkter än normalt.
- Servicenämnden påverkas främst av högre lokalvårdskostnader. Kostverksamheten får lägre försäljningsintäkter men även lägre livsmedelsförbrukning.
- Kultur- och fritidsnämnden har dels det beslutade och tilläggsbudgeterade stödet till föreningslivet med 2,5 mnkr men även minskade intäkter för badet, kulturskolan, teatern samt idrottsanläggningarna.
- Utbildningsnämndens tillkommande kostnader utgörs till största delen av utökad städning.

Prognos investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår 2021	Budget helår 2021	Avvikelse
Kommunstyrelsen totalt	**507,3**	**551,1**	**-43,8**
- varav fastigheter	272,2	345,1	-72,9
- varav infrastruktur	124,1	125,0	-0,9
- varav exploateringsverksamhet	52,8	53,8	-1,0
- varav övrigt	58,2	27,2	31,0
Kommunens revisorer	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	1,1	1,1	0,0
Servicenämnden totalt	**69,3**	**76,7**	**-7,4**
- varav fastighet	37,0	37,0	0,0
- varav infrastruktur	7,0	8,0	-1,0
- varav övrigt	25,3	31,7	-6,4
Kultur- och fritidsnämnden	4,3	4,0	0,3
Utbildningsnämnden	24,6	7,6	17,0
Omsorgsnämnden	13,0	13,0	0,0
Socialnämnden	1,4	1,4	0,0
Södermöre kommundelsnämnd	1,8	5,1	-3,3
Summa investeringar	**622,8**	**660,0**	**-37,2**
Genomförandegrad	94%		

Kommunens investeringar prognostiseras efter juni till 622,8 mnkr mot budgeterade 660,0 mnkr, vilket är samma nivå som prognosen för helåret per april. Avvikelsen finns till största del inom fastighet (Kommunstyrelsen) och beror främst på tidsförskjutningar i de större projekten "Kalmarsundsskolan hus 01, ombyggnad till F-6 skola" och "Kulturkvarteret, hus Abborren". De investeringsprojekt inom fastighet med högst prognostiserad kostnad under 2021 är byggnationen av ny ishall, idrottshallen på nya Tallhagsskolan och byggnation av förskola och mellanstadium med kök och matsal i södra staden.

Exploateringsprojekten prognostiseras med en positiv avvikelse om 1,0 mnkr mot budgeterade 53,8 mnkr. Utfallet för första delen av året är lägre än det prognostiserade utfallet per april och beror på förskjutningar i projekt, prognosen för helåret kvarstår på samma nivå. De exploateringsprojekt med högst prognostiserad kostnad under 2021 är utbyggnad av gator i Snurrom och Fjölebro.

Posten övrigt under kommunstyrelsen visar på en negativ avvikelse mot budget och beror främst på förvärv av fastigheter och investeringar i Kalmar hamn. Kommunen har bland annat förvärvat fastigheterna Korsgården 1:3 och Rev 4:24, samt del av Västerslät 18:1 och 13:1, som inte genererar några avskrivningskostnader då mark är en tillgång som inte anses minska i värde. Investeringarna i Kalmar hamn avser bland annat underhåll kajer och faktiska kapitalkostnader som uppstår utifrån dessa investeringar debiteras Kalmar Hamn.

Servicenämndens positiva avvikelse mot budget återfinns främst inom transport- och leasingverksamheten och dess inköp av fordon/maskiner som beräknas bli lägre än budgeterat. Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott om 17 mnkr, som beror på investeringskostnader i den nya skolan Tallhagsskolan avseende bland annat möbler, utrustning till specialsalar och IT. De ökade kapitalkostnaderna till följd av dessa investeringar hanteras inom utbildningsnämndens budget. Södermöre kommundelsnämnds positiva avvikelse mot budget beror på att tillbyggnaden av Ljungbyholms förskola inte kommer att färdigställas under 2021.

Prognos per nämnd

Kommunstyrelsen

Prognosen efter juni visar ett överskott om +20,8 mnkr. Den största positiva avvikelsen finns på koncernledningen (+15,0 mnkr) och beror främst på det stöd som staten har återbetalat vad gäller extraordinära kostnader under coronapandemin har kommit verksamhetsområdet tillgodo samt exploateringsverksamheten som prognostiserar en positiv avvikelse om +14,4 mnkr.

Arbete och välfärd prognostiserar ett underskott om -9,2 mnkr, som beror på ett stoppat mottagande av flyktingar till följd av pandemin. Under förra året gjordes en omställning av verksamheten för att minska kostnaderna, men efter årets första månader har det visat sig att detta tyvärr inte var tillräckligt. Nya anpassningar efter ändrade förutsättningar håller på att genomföras, men dessvärre är intäktsbortfallet större än kostnadsminskningarna för året. Även Kunskapsnavet prognostiserar underskott för året. Dessa kostnader är också kopplade till coronapandemin och beror på fler utbildningsstarter för att möta arbetslösheten.

Gymnasieverksamhetens utfall beror på antalet 16-19-åringar som läser på gymnasieförbundet i förhållande till hur många som det budgeterats för. Efter avstämning per april är faktiskt antal 16-19-åringar färre än vad de blivit kompenserade för, vilket leder till en positiv avvikelse om 0,7 mnkr.

Investeringsredovisningen uppvisar en prognostiserad avvikelse om +43,8 mnkr som främst beror på tidsförskjutningar i projekten. Negativa avvikelser i prognosen uppvisas för investeringar i hamnen samt markinköp.

Samhällsbyggnadsnämnd

Den totala förbrukningen för samhällsbyggnadsnämnden ligger efter juni månad något över budget, totalt minus 1,3 mnkr. Till och med första halvåret 2021 finns det mer eller mindre avvikelser inom alla samhällsbyggnadsnämndens verksamheter och helårsprognosen totalt för nämnden visar ett underskott på minus 11,8 mnkr mot budget, vilket beror på den påverkan som coronapandemin har på nämndens verksamheter. För övrigt visar nämndens verksamheter en prognos lika med budget.

Den stora ökningen av den prognostiserade avvikelsen på grund av pandemin för helår 2021 på drygt 8,0 mnkr, sedan föregående prognos per april, beror på att mobilitetsenheten nu ser att parkeringsverksamhetens intäkter kommer att påverkas i ännu större grad av den minskade arbetspendlingen och den avgiftsfria parkeringen som förlängts under året.

Servicenämnd

Efter juni prognostiserar servicenämnden ett överskott på 1,4 mnkr gentemot budget. Effekterna av coronapandemin uppskattas till en nettokostnad för nämndens verksamheter på totalt 0,5 mnkr vilket är inräknat i prognosen.

- Fastighet prognostiserar ett överskott på 2,8 mnkr till stor del på grund av vakanta tjänster.
- Inköpsverksamheten visar ett underskott på 0,8 mnkr på grund av tillsatta tjänster utöver budget.
- Kostverksamheten redovisar ett överskott på 1,0 mnkr. Pandemin har inneburit lägre försäljning då catering minskat och restauranger varit stängda. Detta har resultatmässigt vägts upp av lägre vikarie- och livsmedelskostnader bland annat på grund av lägre barn- och elevantal samt minskat salladsutbud.
- Lokalvården har tillsatt extraanställningar i spåren av pandemin, vilket gör att verksamheten beräknar ett underskott på 1,6 mnkr.
- Produktion prognostiserar ett överskott på 1,3 mnkr på grund av vakanta tjänster.
- Transport redovisar ett underskott på 0,3 mnkr beroende på konsultkostnader i samband med uppstart av ett mellanlager för masshantering.
- 1,0 mnkr utöver budget har lagts centralt för projektkostnader.
- Investeringar beräknas ge att överskott mot budget med 7,4 mnkr varav 6,3 mnkr gällande fordon och maskiner.

Kultur- och fritidsnämnd

Prognosen för kultur- och fritidsnämnden visar på ett större underskott om c:a -4,4 mnkr. Detta är i sin helhet effekter av pandemin. Stora intäktsbortfall har uppstått för familjebadet, teatern, fotbollsarenan samt övriga idrottsanläggningar. En betydande del av detta

inkomstbortfall har dock kompenserats av mindre personalbehov på främst familjebadet och Ung i Kalmar. Ytterligare behov av akuthjälp till föreningslivet befaras.

Årets investeringsbudget har inga reserver och är därmed känslig för överdrag. Detta ser vi i ett av projekten, LED-ramper i Kalmar Sportcenters A-hall. Detta projekt är dock ett "räntabelt" projekt där kapitalkostnaderna ska betalas av nyttjarna.

Utbildningsnämnd

Nämndens ekonomi är i balans, prognosen ger ett överskott på 1,0 mnkr. Fritidshemsverksamheten ger underskott på grund av att antal elever minskar mot budget. Ett större antal uppsägningar av platser än tidigare ses nu i början av 2021, främst bland de äldre barnen (åk 4-6). Uppsägningarna beror troligen delvis på pandemin. Förskoleverksamheten har också färre barn än budget. En del förskolor ser fortfarande att vårdnadshavarna verkar skjuta på inskolningarna, beroende på pandemin. På förskolorna kan man lättare parera det lägre antalet genom att justera i personalstyrkan och på så sätt få en reell kostnadsminskning. På fritidshemmen är det svårare då dessa personer ofta arbetar även i förskoleklass eller grundskola, dvs man kan inte ta bort t.ex. 3 x 30% tjänster på fritidshemmet utan lösningen får ofta hittas på annat sätt. Övriga verksamheter ger överskott eller har balans mot budget. Centralt ligger ett underskott för ökade städkostnader på grund av pandemin på -4 mnkr.

Socialnämnd

Prognosen för socialnämnden efter juni visar ett överskott med +1,8 mnkr. Pandemin påverkar flera verksamheter och medför ökade kostnader för personal, smittskyddsutrustning och vaccinationer. Samtidigt minskar vissa kostnader när verksamheterna fortsatt ställer om för att minska smittspridning, och en del ny verksamhet blir framflyttad. Stor osäkerhet råder kring vilka effekter pandemin får på socialnämndens verksamheter på längre sikt.

Det är för tidigt att dra några slutsatser kring kostnadsutvecklingen inom de personalintensiva verksamheterna under sommaren och prognosen kan påverkas längre fram. Inom barn och familj tenderar inflödet att öka vilket också kan få effekter på prognosen.

Arbetet fortsätter med att implementera processorienterat syn- och arbetssätt för att få ökat fokus på individens behov i centrum, flödesorientering samt medarbetarstyrt ständigt förbättringsarbete. Inom flera processer syns positiva effekter, både på kvalitet och ekonomi.

Omsorgsnämnd

Under omsorgsnämnden redovisas omsorgsförvaltningen och kommunernas hjälpmedelsnämnd i Kalmar län (KHS). Dessa kommer tillsammans 2021 att omsluta netto 769,0 mnkr.

Omsorgsförvaltningen har fortsatt stort fokus på att hantera coronapandemin. Verksamheten har anpassats efter rådande förutsättningar. Träffpunkter och dagverksamhet är stängda sedan i mars 2020. Grundläggande verksamhet har prioriterats. Även ledning och administration har fått prioritera arbete efter rådande förutsättningar. Coronaboendet på Björkenäsvägen är i drift även om beläggningen är låg. Obudgeterade personalkostnaderna

för Björkenäsvägen beräknas till ca 5,9 mnkr. Lokalkostnaderna prognostiseras till ca 1,0 mnkr över budget beroende på hyra för Björkenäsvägen och dubbelhyra i samband med flytt från Norrlidshemmet till S:t Kristoffers väg. Kapitaltjänstkostnaderna kommer ej upp i budgeterad nivå beroende på att inverteringar görs något senare under året än planerat. För att hålla budget i balans på omsorgsförvaltningen behöver grundläggande verksamhet prioriteras inom övriga kostnader.

Södermöre kommundelsnämnd

Kommundelskontor och nämndverksamheten prognostiseras efter juni med ett överskott om ca 0,5 mnkr. Kultur- och fritidsverksamheten prognostiseras att nå budget i balans. Den pedagogiska verksamheten prognostiseras med ett underskott jämfört med budget om ca 1,0 mnkr. Den främsta orsaken till underskottet härleds till högre personalkostnader än budgeterad nivå. Omsorgsverksamheten prognostiserar ett underskott om ca 0,4 mnkr jämfört med budget. Omsorgsverksamheten står inför en utmaning under hösten 2021 då delade turer ska avskaffas. Det är fortsatt oklart i vilken utsträckning personalkostnaderna kommer att påverkas.

Södermöre kommundel prognostiserar 2,8 mnkr i nettokostnad till följd av pandemin. De ekonomiska konsekvenserna består till stor del av ökade kostnader för vikarier och högre kostnader för personal som arbetar utöver ordinarie arbetstid. Därtill förbrukningsmaterial, skyddsutrustning, transporter, extra städning samt kostnader för evakueringsboende.

Prognosen gällande investeringar visar överskott jämfört med budget om 3,3 mnkr. Överskottet beror delvis på att tillbyggnaden av Ljungbyholms förskola inte kommer att färdigställas under 2021.